

LA PENA-MULTA COM A MITJÀ PER ESCANYAR ELS MOVIMENTS SOCIALS

31/05/08

<http://alespenespunyalades.blogspot.com>

Les penes-multa són un concepte que apareix arran de la reforma del codi penal del PP al 95. Consisteix en el fet que una condemna econòmica, en el cas de no tenir recursos, la paguis amb presó, a concepte d'un dia de presó per cada dos de multa. Això significa que si et condemnen a pagar 6 euros al dia durant 8 mesos i no tens mitjans per pagar, compliries 4 mesos de presó per cobrir el teu "deute amb la justícia".

Aquesta mesura sorgeix com una reforma teòricament progressista en la qual, en certs delictes, la justícia et dóna l'oportunitat de pagar perquè no et fiquin a la presó.

Però hi ha d'altres interpretacions: d'un temps ençà, molta gent implicada en lluites socials, per diferents motius, ens veiem condemnades per part dels tribunals a pagar penes-multa. Lluites i pràctiques quotidianes dels moviments socials com l'okupació, la desobediència civil, les lluites en defensa del territori, la participació en manifestacions, sortir a encartellar o a pintar, es troben des de fa temps en el punt de mira d'ordenances cíviques i persecucions policials i judicials. Lluny d'entendre les penes-multa com una mesura progressista de l'aplicació de la justícia, l'entendem com una evolució dels mètodes de repressió cap als moviments socials i una forma de condemnar la disidència i la pobresa.

Posem un exemple, un jove compromès amb la defensa del medi ambient, duu a terme, juntament amb el seu col·lectiu, una campanya de denúncia i d'accions per aturar les obres d'un projecte elitista que s'està carregant bona part de la muntanya de Collserola. Després de diverses accions, en les quals ni es fa mal a ningú ni es trenca res, aquest noi és condemnat a pagar una pena-multa per la seva pràctica. Posem que no té mitjans per abonar la pena-multa. Aquest jove se'n va a la presó a complir la substitució de la multa que no pot pagar.

Fa uns anys, qualsevol, i vull dir qualsevol, des d'un membre dels moviments socials a qualsevol jutge que es consideri "demòcrata", posaria el crit al cel pel fet que una persona per encadenar-se a una escavadora acabés a la presó. L'aplicació d'aquesta condemna, dintre de la seva lògica penal, seria totalment desproporcionada. Ara, amb el sistema de penes-multa, això és una realitat. Amb aquest model els és més fàcil rentar-se les mans a l'hora d'aplicar condemes: tècnicament, no t'envien a presó pel delictes, sinó per la teva incapacitat per pagar la multa, qüestió de formes.

El mateix succeeix amb la noia que okupa una casa, amb els que van a una manifestació i són identificats pels mossos, o al que despenja un drap de colors del màstil d'un edifici institucional.

La situació abans exposada és hipotètica, i no tant. Hipotètica en el sentit que aquest noi, no és que no pugui pagar la pena-multa, té un col·lectiu darrere, i tot un coixí social que li permetrien saldar el deute econòmic. Si aquest noi no pagués seria perquè no vol, perquè considera que la seva lluita val la pena i perquè rebutja la coacció de la justícia.

PENES-MULTA VS. COL·LECTIUS

Entrem en un altre aspecte de les penes-multa, com afecten als col·lectius. Per una banda, l'aplicació d'aquestes penes pot dur als col·lectius a entrar en una espiral d'haver d'organitzar contínuament activitats per aconseguir diners per sufragar els gastos que suposen les multes. Casos que ja es donen. Els diners s'aconsegueixen generalment en espais alliberats amb l'energia de totes aquelles persones solidàries amb la causa. Aquests diners van a parar directament al "erario público", i s'inclouen anualment als pressupostos generals de l'Estat. Vist així, al xantatge al qual ens sotmeten, amb l'aval de la nostra llibertat, fa que l'Estat sempre surti guanyant, absorbint diners per mantenir la seva maquinària repressiva en augment, i tu, d'una manera o d'altra, acabis pagant el teu "deute amb la justícia". I els col·lectius i moviments socials que són objectiu d'aquestes condemnes es vegin cada cop més ofegats econòmicament.

Per una altra banda ens trobem també amb la dificultat d'engegar campanyes de solidaritat cap a les persones represaliades per penes-multa. Aquestes condemnes, amb la subtileza de formes abans comentada, en la qual no queda clar que es condemni el delicte sinó la insolvència, acaba convertint-se en una dificultat per assenyalar les institucions com a promotores de la criminalització de les accions dels col·lectius i de les persones que les duen a terme.

INSUBMISSIÓ A LES PENES-MULTA

Ara mateix, s'està intentant promoure per part d'una assemblea d'afectats i afectades per condemnes, una campanya d'insubmissió a les penes-multa.

Això pot suposar ingressar a presó pel fet de no pagar les multes, però el que es vol fer entendre és que els fets pels quals s'aniria a parar a dintre són la criminalització de les nostres formes de lluita. Hi ha gent que no es vol sotmetre al xantatge que ens planteja l'Estat. Entenent que s'ha d'oferir resistència a aquests processos repressius, es pretén visibilitzar el conflicte al qual ens volen sotmetre les institucions. Les presons són centres d'extermini i ningú vol passar-hi ni un sol dia, però quant més ens deixem trepitjar avui, més ho faran demà. Es demana estar atents a les convocatòries en cas que algú hagi d'ingressar a presó i solidaritzar-se en qualsevol d'aquests casos.